

mag. Evelin Pristavec-Tratar
generalna direktorica
Direktorat za organizacijsko zakonodajo in pravosodno upravo
Ministrstvo za pravosodje RS

Zadeva: Komentar k novim izhodiščnim tezam in besedilu predloga osnutka Zakona o sodnih izvedencih, cenilcih in tolmačih

Spoštovani!

Zahvaljujemo se vam za organizacijo junijskih razprav o predlogu novega Zakona o sodnih izvedencih, cenilcih in tolmačih (ZSICT) in temeljito pripravljene nove izhodiščne teze ter predlog besedila druge verzije zakona, ki v veliki meri upoštevatata stališča predstavnikov stroke. Veseli smo tudi dodatnih informacij, npr. kronološkega pregleda zakonodaje na področju SICT, statistike imenovanj in razrešitev za obdobje zadnjih 10 let ipd., kar nam pomaga celoviteje razumeti obravnavano področje.

Naš komentar k novim izhodiščnim tezam in novi verziji besedila zakona je:

I) 2. člen: neomejeni čas imenovanja SICT

Pozdravljamo to spremembo in se strinjamo, da je pomembneje od časovnega omejevanja licence ohraniti strokovno znanje in usposobljenost posameznikov ter ju nadgrajevati ves čas trajanja licence z vseživljenjskim izobraževanjem.

II) 5. - 13. člen: Strokovni svet

Spodbudno je, da bo prek instituta Strokovnega sveta (SS) kot enotnega sogovornika o odprtih strokovnih vprašanjih stroka imela večji vpliv na imenovanje, delo in razrešitev SICT.

- a) Sestava SS je preveč maloštevilna (prvi odstavek 6. člena). Tako širokega spektra področij, kot je bil zastopan na junijskih sestankih, ne bo moglo predstavljati le 10 članov in predsednik. Predlagamo, da se število članov poveča za 10, tako da bo skupaj 20 članov in predsednik.
- b) Predlagamo, da v tretjem odstavku 6. člena (sestava SS) pri naštevanju sklopov strokovnih področij besedi „tujji jeziki“ nadomestita besedi „sodno tolmačenje“. Gre namreč za to, da bo moral biti v SS predstavnik sodnih tolmačev in ne le npr. specialist za poučevanje tujih jezikov ali teoretični jezikoslovec, ker bo treba razsojati o vprašanjih iz prakse sodnega tolmačenja.
- c) Skrbi nas naslednji komentar k 5. členu zakona: „Način imenovanja je primeren siceršnji vlogi izvršilne veje oblasti, pri čemer je v naslednjem členu konkretiziran tudi način sestave tega sveta oziroma način podaje predlogov, kar je praviloma vselej prepuščeno

strokovnim združenjem, tj. stroki. Političen vpliv na sestavo sveta, kar je bilo prav tako zaznati kot legitimno skrb strokovne javnosti, je s tem odpravljen.“ Želeli bi, da piše: „... način sestave tega sveta oziroma način podaje predlogov je prepuščen strokovnim združenjem, tj. stroki.“ Glede na velika pooblastila SS, ki bo lahko na več načinov ugotavljal strokovno usposobljenost SICT, imel bo diskrecijsko pravico pri posameznem SICT samostojno ocenjevati potrebo po ponovnem opravljanju preizkusa v določenem obdobju, in obenem odločal o tem, ali je sprejem smernic in minimalnih zahtev za posamezno strokovno področje sploh potreben, bo treba paziti na to, kdo bo član SS.

- d) Višina sejnine 50,00 € bruto za udeležbo na seji SS, ki traja do 3 ure, in povračilo prevoznih stroškov, ki znaša 8 odstotkov cene neosvinčenega motornega bencina 95 oktanov, sta prenizka¹. Strokovni svet bo odločal o zadevah, pomembnih za veliko število visoko usposobljenih strokovnjakov (skupaj 2.509, vir imeniki Ministrstva za pravosodje). Da bi bilo članstvo v tem organu privlačno za najboljše med kandidati, predlagamo višje sejnine od trenutno predvidenih, ki pa so še vedno v okviru priporočil vlade glede sejin v javnem sektorju (http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/financno_premozenje_preglednost_financnih_odnosov_in_porostva/sejnine_nagrade_in_druga_priporocila_vlade/). Predlog: Predlagamo sejnine, ki so priporočene za regulatorne pravne osebe« z več kot 1.000, vendar manj kot 3.000 zaposlenimi, in sicer v bruto zneskih:

Sejnine za člane Strokovnega sveta	
član	predsednik
185,00 €	240,50 €

Glede potnih stroškov predlagamo veljavnih 0,18 eura za vsak polni kilometer razdalje med običajnim prebivališčem in mestom opravljanja dela.

- e) Pripominjamo, da bi morale enako kot za člane SS veljati tudi za izpraševalce na CIP-u, da so tudi sami sodni tolmači, ko gre za jezike, za katere je zapriseženih veliko sodnih tolmačev.
- f) **12. člen: poslovnik SS**
Ta bo urejal način dela, glasovanja in varovanja zaupnosti podatkov SS, sodelovanje z drugimi organi in način obveščanja javnosti. Pričakujemo, da bomo predstavniki strokovnih društev imeli možnost sodelovati pri oblikovanju besedila poslovnika, še preden ga bo sprejel SS.

III) 17. člen: osebnostna primernost

Tretji odstavek 17. člena: „Ni osebnostno primeren za delo sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača, čigar delo oziroma čigar ravnanje ne izkazuje utemeljenega pričakovanja, da bo izvedensko delo opravljal pošteno ali vestno oziroma ne izkazuje utemeljenega

¹ Str. 47, predlog sklepa ministra o določitvi sejin in povračilu stroškov članom Strokovnega sveta ter stalnih in začasnih strokovnih teles.

pričakovanja, da bo varoval ugled in verodostojnost sodnega izvedeništva, cenilstva ali tolmačenja.“ Menimo, da je pogoj „osebne primernosti“, opredeljen zgolj z „utemeljenim pričakovanjem“, treba konkretnje opredeliti s primeri (ne)primerne dela in ravnanja oz. s sprejemom Etičnega kodeksa sodnih tolmačev, glej točko IX) spodaj. Predlagamo tudi, da se namesto prve beseda „čigar“ uporabi besedo „katerega“, drugi „čigar“ pa se izpusti.

IV) 22. člen: mentorstvo

Pozdravljamo uvedbo instituta mentorstva in to, da bodo zanj zagotovljena proračunska sredstva, vendar menimo, da naj bo navedba mentorja omenjena le v internem aktu in ne v javnem delu imenika SICT. Nerazdelna odgovornost SICT in mentorja v zadostni meri zagotavlja varnost državljanov, navedba mentorstva v javnem delu imenika pa bi naročnike storitev lahko odvrnila od SICT kot nesamostojnega akterja.

V) drugi odstavek 24. člena: pisna izjava o točnosti podatkov do konca prvega meseca v koledarskem letu

Predlagamo, da se ta odstavek črta. Popolnoma dovolj je, če velja le prvi odstavek tega člena, ki določa, da je treba sporočiti spremembo podatkov. Vsakoletno potrjevanje točnosti točnih podatkov je nelogično, enako velja za utemeljitev te določbe na str. 102.

VI) tretji odstavek 24. člena: pisna izjava o skupnem znesku plačil za delo v prejšnjem koledarskem letu

Predlagamo, da se prečrta skupen znesek plačil za delo v preteklem koledarskem letu. Znesek plačil iz proračuna je po eni strani jasan iz aplikacije Erar za prikaz porabe javnega denarja v RS, po drugi strani pa znesek plačil ne pove natanko, koliko je bilo opravljenega dela.

VII) peti odstavek 24. člena: obvezna hramba prevodov

To je novost, o kateri bo treba sodne tolmače dobro informirati. Sprašujemo, ali je treba hraniti tudi izvornike?

VIII) 30. člen: disciplinski ukrepi

Pozdravljamo, da so disciplinski ukrepi zasnovani po načelu sorazmernosti med kršitvijo in sankcijo in da so se kazni znižale v primerjavi s prvo verzijo besedila novega zakona (zdaj 300 – 1000 € za lažje kršitve, prej 1000 - 3000 €, zdaj 1000 – 3000 € za težje kršitve, prej 3000 – 7000 €). Kljub temu predlagamo, da se nižji znesek za lažje kršitve iz 300 € zniža na 150 €, saj sodni tolmači v glavnem ne zaslužimo veliko. Pri izrekanju kazni naj velja načelo sorazmernosti.

IX) str. 29-30: EULITA

Pozdravljamo, da je na str. 29-30 v poglavju *Ocena stanja in razlogi za sprejem zakona* omenjena EULITA. Predlagamo, da bi vsi sodni tolmači morali upoštevati načela sodnega tolmačenja, ki določajo 'podobo sodnega tolmača', kot je zapisana v **Etičnem**

kodeksu Sekcije sodnih tolmačev Društva prevajalcev in tolmačev Slovenije, ki temelji na etičnem kodeksu EULITE. Trenutno namreč ni etičnega kodeksa sodnih tolmačev, ki bi veljal za vse sodne tolmače v Sloveniji. Etični kodeksi zavezujejo le tiste, ki smo včlanjeni v strokovna društva.

Predlagamo še, da se v okviru kronološkega opisa zakonodajnih sprememb omeni *Direktivo 2010/64/EU o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih*, zaradi katere sta bila spremenjena Zakon o sodiščih in Pravilnik o sodnih tolmačih, Ministrstvo za pravosodje pa je Evropski komisiji poročalo o njenem prenosu v našo zakonodajo.

Na koncu sporočamo, da smo iz podatkov o razrešitvah za leto 2017, ki so parcialni, izvedeli, da je bilo letos razrešenih že 77 sodnih tolmačev. Iz stikov s sodnimi tolmači v letošnjem letu ugotavljamo, da je bilo obveščanje o obveznosti predložitve dokazil o stalnem strokovnem izobraževanju le z enim dopisom po elektronski pošti l. 2012 nezadostno in da številni sodni tolmači, zlasti tisti, ki niso člani strokovnih društev, o tej obveznosti niso bili obveščeni. Predlagamo, da Ministrstvo za pravosodje v prihodnje pošilja elektronsko pošto s povratnico in s tistimi, od katerih povratnice ne prejme, stopi v stik še vsaj po enem komunikacijskem kanalu, bodisi s priporočenim pismom ali telefonskim klicem. Predlagamo, da to stori eno leto pred iztekom naslednjega obdobja l. 2022, saj je žalostno opazovati, da nekaterih kolegov ne bo več v imeniku sodnih tolmačev le zato, ker so za obvezno predložitve dokazil o strokovnem izobraževanju izvedeli prepozno.

Za vsa morebitna nadaljnja pojasnila smo vam na voljo.

Lep pozdrav,

Spela Kutin
vodja Sekcije sodnih tolmačev
Slovenije

Barbara Rován
predsednica Društva prevajalcev in tolmačev

Ljubljana, 16. 10. 2017